

चंदपूर महासागर

Epaper: www.epaper.dainikmahasagar.in | nagpurpost@gmail.com / mahasagarngp@gmail.com

* वर्ष ४६ * अंक ४१ * * चंदपूर *

सोमवार, दिनांक ११ ऑगस्ट २०२५

८ पाने • किमत रु. २/-+ वितरण खर्च रु. १ = एकुण ३ रु.) * विशेष ऑफर : महासागर + नागपूर पोस्ट = ४ रु. फक्त

अग्राग्रलेख खरीखरी..

२५ टक्के भुदडाचे गूढ

अमेरिकेचे राष्ट्राध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांना आम्ही तुंगलक म्हणातो. त्यांनी भारतावर पुढी हल्ला केलेला आहे. आपण रशियाकडून क्रूड ऑइल खरेदी करतो हा आपला घरभोर अपराध आहे असा त्यांचा दाव आहे आणि त्यांच्या मताप्रमाणे तो खराही असेल. कारण त्यांच्याच मताप्रमाणे भारत आणि पाकिस्तान युद्ध आपणच थांबवले असा दाव त्यांनी जवळजवळ तीन डग्गन पेशा जास्त वेळा केला. आता रशियाकडून जे क्रूड ऑइल आपण खरेदी करतो ते म्हणजे युद्धखोर रशियाला आपण मदत करतो, असा त्यांचा आरोप असून त्यावर आपण २५% पेनलटी लावलाचा त्यांचा दाव आहे. हा डोनाल्ड ट्रम्प नवाचा प्राणी कसाही असेल तरी रशियातून क्रूड ऑइल खरेदी करण्याच्या भारतीय भोरणाचा भारताता कितपाचा फायदा होतो, याचा विचार आपण आता करुया. घण्णजेच ट्रम्प यांच्या २५% कर वाढीचा फटका देशातील अनेक निर्यातदारांना बसणार आहे त्यांच्यावर कठीन प्रसंगीली येणार आहे. हजारो कर्मचारी यांच्याचे बेकार होऊ शकतात. आपले पंतप्रधान घण्णतात की आपल्या देशातील जनेच्या हितकरिता मी आपला वैयक्तिक तोटाही सहन करू शकतो हा वैयक्तिक तोटा घण्णजे काय याचाही खुलासा झाला पाहिजे. २५ फेब्रुवारी २०२२ पासून रशिया आणि युक्तेनेहे जे युद्ध सुरु झालेये ते अजूही सुरु आहे. युद्ध सुरु होण्यापूर्वी जगणाचे ज्या तेलाच्या किमती आहेत त्याच किमतीमध्ये आपण रशियाकडून क्रूड ऑइल ची आयात करत होतो. आपल्या एकूण आयातीच्या ०.२२% इतकी आपली रशियाकडून ची आयात होतो. त्यानंतर रशियाने २० ते ३० टक्के कमी दरामध्ये आयात करण्याची सूटयुक सोयी सुविधा आल्याला दिली. रशियाला लादाईसाठी निधी हवा होता म्हणून कायाचित अशी सवलत त्यांनी दिली असाऱ्या. तोपर्यंत आपण तेलसमुद्र मुर्सिलम राष्ट्राकडून मोद्या प्रमाणावर तेल खरेदी करत होतो. आता या खरेदीची गंभीर बघा, आपल्या सरकारच्या तीन कंपन्या आहेत. त्यांच्ये एक इंडियन ऑर्इन कॉर्पोरेशन आहे, दुसरी योपीसीएल आहे आणि तिसरी अजूही एक महत्वाची कंपनी आहे, त्यासह अजूही एक कंपनी हे काम करते असे सांग्यात येते. या कंपन्या एकूण आयातीच्या फक्त २५% क्रूड ऑइल आयात करत होत्या. यांच्यापैकी ७५ टक्के क्रूड ऑइल रशियाकडून आयात करण्यामध्ये ज्या योन कंपन्या महत्वाची होत्या. यांचीपैकी एक नायारा आहे आणि दुसरी रिलायन्स आहे. या दोन गुजराती कंपन्यांनी ७५ टक्के क्रूड ऑइल खरेदी केले आणि ते रिफाईंड करून युरोपियन कंपन्यांना आणि देशांना पुरवले. काही दिवसांपूर्वी अपेक्षित नायारावर बंदी घालातील कारण त्यात काही रशियन संचालक सामील होते. अंबानीच्या रिलायन्सला अगदी आता आतापरंतु मुक्त्वार होते. आताची परिस्थिती काहीही असले तरीही यापूर्वी के वळ अंबानीच्या कंपनीना या नियांतीनून सहाये अब्ज रुपांचा फायदा झाला आहे. दुसऱ्या गुजराती कंपनीचा आमच्याकडे तपशीलावार आकडा नाही. घण्णजेच दोन गुजराती कंपन्यांसाठी आपल्या संपूर्ण देशावर २५% कर दंड आकारणात आला आहे. आता गुजरात सुदृढा आपल्या देशातच आहे. या चार गुजराती कंपन्यांची भरभाराट म्हणून तेलाची भरभाराट समजाची आणि आपण आनंदित राहावे. कारण बिचाच्या असलेल्या या तीन सरकारी कंपन्यांनी देशांनी अंतीरीपांत्र, श्रीमंत मध्यमवर्गीय किंवा सामान्य अशा कोणत्याही वारांगा एका पैशाचाही फायदा दिलेला नाही म्हणैचे त्यांनी फक्त आपला आणि आपलाच नफा वाढवलेला आहे. आम्ही वर म्हट्यावरप्रमाणे यामुळे भविष्यात किती कंपन्यांचे बारा वाजतील याचा अंदाज आताच न केलेला बरा, अशी रशियाच्या क्रूड ऑइलच्या गुढ आयातीची क्रूड कथा आहे. जय गुजरात! जय भारत!!

nagpurpost@gmail.com
Mob. No. 9922970023

उत्तर प्रदेशात मुसळधार पाऊस अयोध्या-लखनऊ महामार्गावरील ओक्हरब्रिज कोसळला

■ वृत्तसंस्था, लखनऊ, दि. १० : कोसळला. हा ओक्हरब्रिज ६ मूळ झाला. लाच वेळी, मूळ झाला. लाच वेळी, महिन्यांपूर्वी १५० कोटी रुपये खरून वांधव्यात आला होता. त्यांच्या पुराच्या विळळात सापडली आहेत. शाहजहांपूर आणि शमशाहावर स्स्वायावर २ फूट लखनऊ महामार्गावरील ओक्हरब्रिजांना एका मुलावर अचानक वीज पडली. त्यात मुलाचा यांगीचे देवेंद्र फडणवीस यांच्याविश्वासी वेळेत.

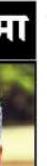
मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या विश्वासी

सायबर फसवण्याकूटी वडी पडलेल्या नागरिकांना १० कोटी रुपयांच्या परतफेडीची रक्कम मुख्यमंत्री फडणवीस यांच्याहसे सुपूर्द रपदेसी, सर्जंद वाभाड प्रामुख्याने उपरित होते. व्यासपीठावर पोलीस आयुक्त

कोणत्याही आणि त्यांच्या अवलोकन आणि

सर्व आरोपी निर्दोष, मग बॉम्बर्सफोट घडवले कोणी ?

प्र. २९ सप्टेंबर २००८ राजामालगाव यथा झालल्या
बॉम्बस्फोटांत ७ जण ठार व १०० जखमी झाले. या
प्रकरणात स्थानिक पोलीस, एटीएस आणि
एनआयए अशा तीन तपास यंत्रणांनी आपले सर्वस्व
पणाला लावले. सखोल तपास करून चौदा जणांना
अटक केली. साध्यी प्रज्ञा सिंह, ले. कर्नल प्रसाद
पुरोहितांवर गंभीर गुन्हे दाखल झाले. त्यानीच
बॉम्बस्फोट घडवले असे तपास यंत्रणांनी
न्यायालयात आटापीटा करून सांगितले. प्रत्यक्षात
सबळ पुराव्या अभावी या सर्वांची एनआयए विशेष
न्यायालयाने ३१ जुलै २०२५ रोजी निर्दोष मुक्ता
केली. त्यामुळे मालगाव बॉम्बस्फोट कोणी घडवले
व सात जणांचा बळी कोणी घेतला या प्रश्नाचे उत्तर
सतत वर्षानंतरही मिळाले नाही.
मालगाव येथे भिक्कू चौकात बॉम्बस्फोट झाले.
त्यावेळी रमझानचा महिना चालू होता. घटनेनंतर
पकडलेले आरोपी हिंदू होते, तेळ्हा केंद्रात वराज्यात
कांग्रेसचे सरकार होते. कांग्रेसच्या बड्या नेत्यांनी
या घटनेचा उल्लेख करताना भगवा दहशतवाद असा
शब्दप्रयोग वापरला होता. न्यायालयाने सर्व
आरोपींना निर्दोष मुक्त केले तेव्हा मुख्यमंत्री देवेंद्र
फडणीवीस यांनी, भगवा दहशतवाद कधीच नव्हता
व कधीही असणार नाही, अशी प्रतिक्रीया दिली.
भाजपाच्या माजी खासदार साध्यी प्रज्ञासिंह ठाकूर

गणा अलल आहे.
शेक्षा स्फोटात वापर
ती तर नंबर तपासात
बाबा
माराठनामा

कृत खांडेकर
९१४२२४०००
you@gmail.com
सेध आहे.
वापर मालगेवात बो-

त अस काटान नमूद कल आह. एप्यात आलेल्या बाईंकचा चासिस कधीच सापडला नाही, तसेच ती इक साधी प्रजासिंह ठाकुर यांच्या लिंगीची आहे हे सिध करता आले ही. रमझानच्या महिन्यात लेगावात मोठा पोलीस बंदोवस्त सताना संशयित बाईक घटनास्थळी आलीच कशी? याचे उत्तर पोलिसांना ता आले नाही. कर्नल प्रसाद पुरोहित नी आरडीएक्स आणले हे तपास वणांना सिध करता आले नाही. भिनव भारत या संघटनेने दहशतवादी अवायांसाठी आरोपीना पैसा पुरवला ही पोलिसांना कोर्टासमोर सिध रता आले नाही. आरोपीवरील गुन्हे घट करण्यासाठी ठोस पुरावे नाहीत से कोटीनि निकालपत्रात म्हटले म्बस्फोट घडविण्यापूर्वी आरोपीच्या बैठका झाल्या असे आरोपपत्रात पण त्याचे ठोस पुरावे देता आले पीवर मोकोका अंतर्गत कारबाई केली कोका मागे घेण्यात आला, त्यामुळे मकाका अंतर्गत त्याच घटलल जावजबाबाब्हा रह झाले. आरोपीवर युएपीए अंतर्गत कारबाई चुकीची होती हेही नंतर स्पष्ट झाले. तपास यंत्रणांनी कोर्टासमोर जे फोन कॉल्सचे रेकॉर्ड सादर केले, ते तपासण्यासाठी गृह विभागाच्या सचिवांची मंजुरी घेतली नव्हती. स्फोटात आरडीएक्स वापरले पण त्याचा खोत तपास यंत्रणाना सिध करता आला नाही. स्फोटके कर्नल पुरोहितांनी काशीरमधून आणली हे कोर्टापुढे सिध करता आले नाही. कोणत्या आरोपीच्या घरी बॉम्ब तयार करण्यात आले हे याचा पुरावा देता आला नाही. एटीएस व एनआयआय या दोन्ही तपास यंत्रणांच्या अहवालात विसंगती दिसून आली. मुळत एकाच घटनेचा तपास दोन-दोन यंत्रणांकडे एकाच वेळी का देण्यात आला, हे समजले नाही. एवढ्या गंभीर त्रूटीकिंवा चुका किंवा परस्पर विरोधीनिदाने एटीएस आणि एनआयएयांनी केलेल्या तपासात कशा असू शकतात? एटीएस व एनआयएयांनी सादर केलेल्या आरोपपत्रांमधे काही मुद्द्यावर तफावत असल्याचेही कोर्टाच्या निर्दर्शनाला आले. नांदेड येथे पाटांधरे वसाहीतीत दि. ६ एप्रिल २००६ रोजी झालेल्या बॉम्बस्फोटात ३ ठार व ४ जखमी झाले होते. तपास एटीएस व सीबीआयने केला. आरोपीचा पूर्ण, परभणी व जालना येथील सरसंघचालक मोहन भागवत यांना अटक करण्यासाठी आपल्यावर दवाव आणला होता असेही म्हटले आहे. विशेष म्हणजे मालेगाव प्रकणातील २०१६ मध्येगायब झालेले महत्वाचे १३ दस्तऐवज शेवटपर्यंत सापडलेच नाहीत.

गुरुवार (दि.७) रोजी कँग्रेसचे नेते व लोकसभेतील विरोधी पक्षनेते (?) राहुल गांधी यांनी दिल्लीत एक प्रेझेंटेशन सादर केले. या आहेत. त्याला निवडणूक आयोग आव्हान देणार, हे क्रमप्राप्त आहे. पण, तुम्ही सरल रुखात आहात, हे तुम्ही घेतलेल्या जबाबदार व्यक्ती म्हणून 'लोकशाही' अबाधित राहण्यासाठी तुम्ही निवडणूक आयोग किंवा केविलवाणा आणि लाचार प्रयत्न आहे, असे पोलिसांस तक्रार दाखल का केली नाही? राहुल म्हटल्यास वावो ठरू नये, असो.

श्रावण मास सुरु असल्याने सर्वत्रचे वातावरण भक्तिमय झाले आहे. श्रावण मासात शिवभक्त भगवान शिवाची विशेष भक्ती करतात. काही धर्मशास्त्र सांगते. धर्मशास्त्रानुसार ज्या ठिकाणी देवतेचे नाम अथवा प्रतिमा असते त्या ठिकाणी त्या देवतेचे शब्द, स्पर्श, रूप, रस, गंध आणि त्या

प्रद्वाणशन साहब्याता(?) अनेक वराधा पक्षांचे नेते हजर होते. सदरच्या प्रेड्रॉटेशनसमध्ये राहुलबाबा ऊर्फ सीनियर पप्पूने जुनेच रडगाणे गात, मतचोरीबाबत आरोप केले. या आरोपांवरून राजकीय वातावरण मात्र चांगलेच तापले आहे.

राहुल गांधी यांनी 'पुराव्या' सह प्रेड्रॉटेशन सादर करत थेट निवडणूक आयोगावर आरोप केले. त्यानंतर महाराष्ट्र, बिहारसह अनेक राज्यांतील निवडणूक अधिकार्यांनी राहुल गांधी यांना पत्र लिहान नियमानुसार 'दावा खरा असेल तर सहीसह प्रतिज्ञापत्र सादर करा' असे आव्हान त्यांना दिले आहे. प्रतिज्ञापत्र सादर केल्यानंतर त्याचा अभ्यास केला जाईल; आणि गरज पडल्यास चौकशीही करता यईल, असेही निवडणूक आयोगाने म्हटले आहे. राहुल यांना, मतचोरीबाबतचे त्यांचे दावे सत्य वाट असतील तर त्यांनी प्रतिज्ञापत्र सादर करावे. यात त्यांना काहीच अडचण नसावी. मतदार यादीत चुकीच्या पद्धतीने समविष्ट केलेली किंवा काढून टाकलेल्या मतदारांची नावेही त्यांनी सादर करावीत. राहुल गांधी प्रतिज्ञापत्र सादर करणार नसतील तर, त्यांचा त्यांच्या दाव्यावर विश्वास नाही, हे स्पष्ट होईल आणि त्यांचे आरोप आधारहीन असल्याचा निष्कर्ष निधेल, असे निवडणूक आयोगाने स्पष्ट केले आहे. परदेशात आपल्या देशाविरुद्ध 'बेताल' वक्तव्य करणा-या राहुलबाबाने नेहमीप्रमाणेच तथ्याहीन बडबड केली. तुम्ही निवडणूक आयोगावर अक्षराश: गंभीर आणि न पटणारे आरोप केले

लोकफल्याण

भारतात अनेक स्वीरलांनी जन्म घेतला. आपली

कुट्टवा भूमिकवरून स्पष्ट झाला आहे. तुमचे पण खेरे असते आणि तुमच्याकडे पुरावे तेते तर 'कर नाही त्याला डर कशाला?' या गुनुसार सहीसह प्रतिज्ञापत्र सादर केले असते. तुम्ही शेपूट घालत 'संसदेत शपथ घेतली आहे' असे थातुमात्र उत्तर देऊन जबाबदारी करून मोकळे झाले. यावरून 'आडातच नाही गोह-यात कुटूंब येणार?' हे स्पष्ट झाले. नवाबाच्या या 'अर्थहीन' प्रेस्टेशनला हजर लेलेया बारामतीच्या दागाबाज 'करामती' गला एकदम जाग आली. मग त्यांनी ही नासभा निवडणुकी दरम्यान माझ्याकडे २५०० रुपयांसे आली होती. त्यांनी १६० जाग जिंकून, अशी ऑफर दिली होती, असे विधान आहे. मी त्यांना गुहलुकडे घेऊन गेलो. पण, च्या बुद्धीला ते पटले नाही, म्हणून आम्ही 'डील'ला नकार दिला, अशी 'मछीनाथी' ली. वृत्तवाहिन्यांच्या म्हणण्यानुसार हे ठबळजनक' वृत्त असेल. पण, शेंड्याचा लाली समजले की, जे बोलणार ते करणार नाही. पण, जे करतात ते कधीची बोलत नसणा-नकांनी अक्षरश: खोटे बोलत, जनतेत संभ्रम व्हावा म्हणून हे पिलू सोडले आहे. त्यांच्या या 'तश्यहीन' दाव्यावर अनेक प्रश्न स्थेत होतात.

तला आजच काजाग आली? इतक्या दिवसी 'कोमात' होता का? 'भावी पंतप्रधान', 'गता राजा', 'चाणक्य' अशी तुमची कारणाणत ख्याती आहे. याचा अर्थ असा की, या देशाचे खुप जबाबदार नागरिक आहात.

कारी अहिल्या

हे विराधा पक्षनंत आहेत. त्याच्या सस्थानी अथवा कार्यालयात येणा-या-या प्रत्येक व्यक्तीची नोंद असणारच. मग त्या व्यक्तीची नावे आता आठवत नाहीत, सप्शेल खोटे का बोलता? सगळ्यात वाचे आणि हास्यास्पद म्हणजे, 'पाठीत र खुपसणे' असे एकताना, वाचताना ज्या साचा चेहारा डोळ्या समो येतो. सतेत वासाठी किंवा तिच्या आसपास वासाठी जो 'धूर्त' माणूस जनतेच्या पाठीत र खुपसून 'मविआ' सारख्या 'अभद्र' ता जन्म देतो, असा माणूस अशी गर्ंसंधी' सोडेल, ये कुछ हजम नही होता. मने कथेचा अर्धा भाग सांगितला. मग, कसा मागे राहील. 'फेक नैरिटिव्हचा वाहा' आणि 'एक नंबरचा थापाड्या' अशी गरणात ख्याती असणा-या आणि चंच्या घरची भांडी घासण्याची सवय लेल्या 'भांडूपच्या देवनंदं' ला एकदम ताकर झाला. त्यानेही काकांची री ओढत, ठाकरे आणि मलाही त्यावेळेस काही भेटले होते; आणि त्यांनी ६०/६५ जाग न देतो, अशी ऑफर दिली होती. परंतु, चा 'लोकशाही' वर विश्वास आहे, अस नकार दिला, अशी मुक्ताफळे उधळली. अल दुस-या कोणी नेत्याने असा आरोप असता तर, एकवेळ पटले असते. पण, या आणि त्याच्या नेत्यांच्या द्वेषाची काविल ल्या आणि रोज विशारी फुल्कर टाकणा- आ माणसाचे हे तथ्यहीन आरोप म्हणजे,

जगन घाणेकर	आपल्या भ
वाटोकोपर, मुंबई	तयार करून
९६६४५५१७८०	व्यवसाय व
ता जणू	शिवाचे भत्ता
कारचे	भगवान शिव
३००	
याच्या	
कामना	

पत्रां जन्मते सर्वतोऽनुभावं त्रिलोकां द्वाषुङ्गं तरं राजधाराण्यातील अनेक खिया काही मुल्ये उराणी धरून न्यायासाठी, कंठव्यासाठी हातात समशेरी घेऊन राजकारणात सहभागी झाल्या. त्यात राजमाता विनाकु मध्यमापि तमावार्ही द्वाषीकी गापी पदहू. याना चर्चाना राजांना प्रदेशात नवाया न घालता संपुर्ण भारतात कार्य केले आहे. अनेक ठिकाणी त्यानी विहीरी, तलाव, कुडे, बघाट बांधेले. रस्ते व पुल निर्माण केले. लोककल्याणाची कामे त्या याजमानी विचोरित करून अविल्यावाईरी यासाठी

लक्ष्मीबाई, गौड़ वीरगंगा राणी दुर्गावती, सातवाहन देवी गौतमी अशी अनेक स्त्री रत्ने होऊन गेली. पण यासर्वांमध्ये अहित्याबाई होळकर यांचे स्थान आगलेच. अहित्याबाई म्हटले की आपल्या डोळ्यासमोर केवळ मंदिरे बांधाणारी, दान दक्षिणादेणारी, पुजापाठ करणारी धार्मिक स्त्री अशीच प्रतिमा उभी राहते. त्यामुळे त्यांनी केलेले पुरोगामी कार्य नेहमीच उपेक्षित राहील. अहित्याबाई होळकरांनी अनेक

A detailed view of a painting depicting a group of men in traditional Indian attire, including turbans and beaded necklaces, gathered around a central figure.

ग सरकारी तिजोरीचे हिंशेब वेगळे ठेवले होते. भारती यतेच्या काळजीपोटी अनेक गोष्टी केल्या. भारतीविधावाना पतीची मिळकत त्यांच्यापाशीच प्रसिद्ध यात मदत केली. अहिल्यादेवीच्या राज्यात उद्योगीही विधवा मुलाला दत्तक घेऊ शकत असे. असे त्यांच्या एका मंत्राने लाच घेतल्याशिवाय उद्योगीही घेण्याच्या मंजुरीस नकार दिला, तेव्हा त्यांच्यादेवींना दत्तकविधानाचा कार्यक्रम स्वतः उद्योगीजित करून गीतसर कपडे व दागिन्यांचा आहेर सारांश उच्चार करावा.

विदर्शात सभा बोलते हैं। विक्रम सारामाइ यांनी त्यांना भारतात परतथ्याचे आवाहन केले। त्यांनी यांसंशोधकांना संगितलोकी देशाचे बेजटेट कमी असल्याने आम्ही तुम्हाला परदेशात आहेत असल्याने आम्ही तुम्हाला परदेशात आहेत

अथवा परिश्रम, दूरदृष्टी आणि खबीर नेतृत्व हांचाचा मोलाचा वाटा आहे. डॉ अब्दुल कलाम यांनीही आपल्या अंगिरपंख या आत्मचरित्रात विक्रम साराभाई यांच्या नेतृत्व गुणाचे कौतूक केले आहे. डॉ

ली. त्यांनी अमेक
ग सोबतच त्यांनी तलाव बांधले, धर्मशाळा
अस्पृश्यता उच्चाटन, सर्वधर्म समभाव, हुंडा
ही परपरा चालारितीचा बिमोड असे केलूने
लेले. लोकमाता अहिल्याबाई होळकर ह्या उतुंग
लोकल्याणकारी विचारांची स्त्री होती. त्या
७२५ रोजी अहिल्यानगर (पूर्वीचे अहमदनगर)
शा खेडयात धनगर जातीत माणकोजी शिंदे व
दोझाला. त्याकाळात स्त्रीशिक्षणफारसे प्रचलित
त्यांना लिहिष्यावाचण्यास शिकवले. पुढे
वाव होळकर पुण्याला जात असतांना चौंडी गावी
त अहिल्याबाईंना पाहिले. तिच्या हजरजबाबी
मल्हारावांनी आपल्या मुलाच्या विवाहासाठी
वाकडे विचारणा केली. पुढे मल्हाराव यांचे पुत्र
ईचा विवाह वयाच्या आठव्या वर्षीच २० मे
पुत्र खंडेराव व्यसनाथीन असून राज्यकारभार
नाही हे ध्यानी आल्यावर मल्हारावांनी
चौकेर शिक्षण दिले. अहिल्याबाईंनी
पणे, तलवार चालविणे, दांडपट्टा खेळणे याचे
ईंना मालेराव व मुक्ता अशी दोन अपत्ये झाली.
कुंभेरीच्या लढाईत पती खंडेराव यांचा मृत्यु
अहिल्याबाईंवरच नाही तर मल्हाराव आणि
मोठा आघात होता. त्याकाळी सरी जाय्याची
अहिल्याबाईंही सरी जायला तथार झाल्या. पण
करांनी त्यांना सरी जाऊ दिलं नाही. संपुर्ण
रणांया मल्हारावांच्या मार्गदर्शनाखाली
पौशल्य, प्रशासन आदी बाबतीत परिपक्व होत
भेदार मल्हारराव होळकर मरण पावल्यानंतर
आपल्या खांदयावर घेतली. व २८ वर्ष ती
ने राज्य संपन्न केले.

दिला. अहिल्यादेवीनी संगीत, कला व उद्योग यांना कायम आश्रय दिला. महाराष्ट्रातील प्रसिद्ध मराठी कवी मोरोपंत व शाहीर अनंत रुदी यांना अहिल्याबाईंनी आश्रय दिला.

अहिल्याबाई होळकर न्यायप्रिय होत्या. सर्वांना समान न्याय हा त्याचा बाण देतो. त्यांच्या संस्थानाचा सुभेदार तुकोजीबाबा होळकर यांच्या मुलाने प्रजेजेला वास दिलाम्हणून त्याला तुरुणात डांबले. यावरून सर्वांसाठी सारखांन्याय त्यांनी उवल्याचे दिसते. राज्यात धूमाकृष्ण घालणा-या दरोडेखोरांचा बंदोबस्त करण्यासाठी अहिल्याबाईंनी आपली मुलगी पणाला लावली. जो कुणी दरोडेखोरांचा बंदोबस्त करील त्याचा विवाह मुकुटाबाईंनी करून दिला जईल असे त्यांनी भर दरबारात जाहीर केले. तेव्हा यशवंतराव फणसे या वीराने रोडेखोरांचा यशस्वीपणे नायनाट करून पण जिंकला. तेव्हा अहिल्याबाईंनी न्यायी जात, धर्म, पराणे काहीही न बघता त्याच्याशी आपल्या मुलीचा विवाह तावून दिला.

रायोबा पेशवा व गंगाधरपंत चंद्रचुडे निर्माण झालेल्या परिस्थितीचा गैरफायदा वेत होळकरांच्या राज्यावर आपल्या सैन्यानीशी चालून आले. तेव्हा अहिल्यादेवीनी न डगमगता पेशव्यांना संदेश पाठविला की, आता आपली गाठ यांगणात पडेल. मी हरले तीरी किंतु करून जईल. पण आपण स्थीकडून हरलात तर आपल्याला तोंड दाखवायला जागा उरणार नाही. म्हणून लढाईच्या भरीस पडाल तर वेरे. या राज्यावर ज्यांनी हुक्मत गाजवली त्यापेकी एकाची सुन, एकाची पत्नी, आणि एकाची मी आई आहे हे ध्यानात असू दया. मी अबला असे समजुनका. वेळ पडली तर हत्तीच्या पायी साखळीशी बाधून तुमचे स्वागत केले तर होळकरांच्या सुनेचे नाव लावणार नाही अशा कडकडीत संदेशाने रायोबांचे अवसान पार गळाले. कुटील ईच्छा मनातच विरघळून गेली. व ब्रालच्या मानेने आपल्या वाटेने परत गेले.

अहिल्यादेवी होळकर यांनी पती खंडेराव, सासरे मल्हारराव होळकर, पुत्र मालेराव, जाईद यशवंतराव फणसे यांचा मृत्यू डोळ्याने बघितला. मुलगी मुकुटाबायासोबत सती गेली. सर्व आसेणांची श्रृंखला काळाने एकामागामाग एक हेरावून नेल्यानंतरही त्या खचल्या नाही. आपल्या रथतेरव पुत्रवत प्रेम करत राहील्या. अशी उतुंग व्यक्तिमत्वाची प्रकाशमय ज्योती, कुशल प्रशासक महापराक्रमीलोकमाता वयाच्या सत्तराव्यावर्षी १३ ऑगस्ट १७९५ या दिवशी अंतर्धान पावली. १३ ऑगस्ट स्मृतिदिनानिमित्त या लोकमातेस विनम्र अभिवादन.

रस्त्याच्या कडेला, कच्यात किंवा पायाखाली चिरडलेले आढळून बलिदानाचा देखील अपमान आहे. राष्ट्रध्वजाचा सन्मान राखणे ही अत्यंत प्रतिकूल परिस्थितीत देशाचे रक्षण करतात. त्यांच्या त्यागामुळे

येतात. काही वेळा नृत्य, प्रत्येक भारतीयाची जबाबदारी आहे. स्त्यावर राष्ट्रध्वज पडलेला दिसल्यास तो सन्मानपूर्वक उचलुन्योग्य ठिकाणी ठेवणे आवश्यक आहे. शाळा, महाविद्यालयात विद्यार्थ्यांना हा देखील त्याचा अपमान आहे. या संदर्भात प्रबोधन करणे हे आपले तसेच स्वातंत्र्य सैनिकांनी कर्तव्य आहे.

**वाचक
लिहितात**

आपण सुरक्षित आहोत, याचे भान प्रत्येक भारतीयाने ठेवले पाहिजे. राष्ट्रध्वज म्हणजे राष्ट्राचा आत्मा! त्याचा सन्मानराखणे, त्याचा अपमान ठाळणे आणि इतरांनाही याची जाणीवक करून देणे हीच खरी देशभक्ती आहे.

सौ. प्रिया बांगडदेवकी
लिंगाडाळ

